

(Bijdragenr. 12)

Verkeerslessen allochtonen

Dr. M. van Eek

Projectleider Stichting Bevordering Verkeerseducatie

Drs. W. Vreeling

Projectleider Stichting Bevordering Verkeerseducatie

Samenvatting

De SBV heeft voor mensen van buitenlandse afkomst verkeerslessen en materiaal ontwikkeld (praktijk en theorie).

Er zijn boeken samengesteld op 4 niveaus (van laaggeletterd tot VMBO-niveau). Tevens is er een boek met fietsvaardigheden. Bij het materiaal is een Powerpointpresentatie beschikbaar.

Ook heeft de SBV een tweedaagse train-de-trainer cursus ontwikkeld.

1. Aantal immigranten in Nederland

Jaarlijks vestigen zich in Nederland tienduizenden allochtonen. Ze komen als asielzoeker, als partner/familiedid van mensen die hier al wonen, als student of als werkzoekende.

Vanaf de eerste dag dat ze hier wonen, nemen ze deel aan het verkeer, maar vaak zonder de juiste kennis van het verkeer en de verkeersregels. Dit leidt soms tot gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld wanneer fietsers 's avonds na het uitgaan op de snelweg fietsen. Verschillende buitenlanders zijn verplicht in Nederland in te burgeren. Hierbij wordt aan tal van thema's aandacht geschonken, maar helaas niet aan verkeer.

Het aantal immigranten groeit behoorlijk, in vijf jaar is het aantal immigranten meer dan verdubbeld.

Tabel 1: aantal immigranten in Nederland in de afgelopen vijf jaar

Jaar	Aantal immigranten
2006	67.000
2007	80.000
2008	140.000
2009	147.000
2010	154.000

Ver uit de grootste groep immigranten in 2010 komt uit Europa. Het aantal asielzoekers in 2010 is 13.300.

Tabel 2: herkomst immigranten in 2010

Aantal	Herkomst
91.000	Europa
25.000	Azië
21.000	Amerika
13.000	Afrika
2.000	Oceanië
2.000	AZC's

De grootste groep immigranten komt uit Europa. Zij zijn al helemaal niet verplicht in te burgeren en kunnen als zij over een rijbewijs beschikken afgegeven in een land van de Europese Unie (EU) of Europese Vrijhandels Associatie (EVA) het rijbewijs omwisselen voor een Nederlands rijbewijs. Dit zonder enige specifieke kennis van de verkeersregels in Nederland.

Verbeteren huidige situatie

Om de huidige situatie te verbeteren heeft de SBV enkele aanbevelingen:

- 1) Voor asielzoekers zouden er verplicht lessen gegeven moeten worden op het AZC
- 2) Voor leerlingen van ISK's zou verkeer een verplicht onderdeel van het lesprogramma moeten zijn

- 3) Voor inburgeraars zou in het inburgeringsprogramma het thema verkeer ingevoegd moeten worden
- 4) Voor de overige immigranten zou de gemeente waar de immigrant zich vestigt een cursus/informatieavond kunnen organiseren

2. Verkeerslessen ACZ en ISK

Lessen AZC

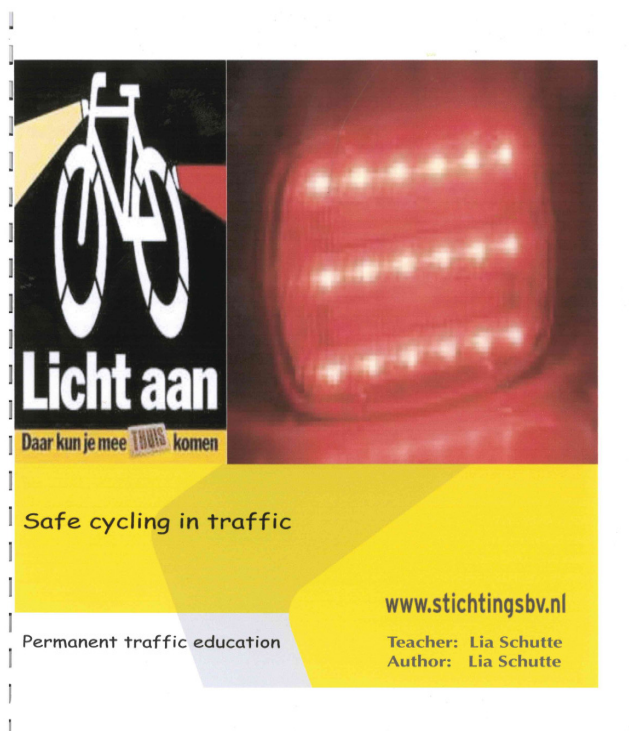
De SBV heeft verkeerslessen en materiaal ontwikkeld voor mensen die wonen in een AZC. Vaak worden de lessen in taalgroepen gegeven. Ook worden deze lessen aan bepaalde doelgroepen gegeven, zoals adolescenten of jonge ouders.

De lessen bestaan niet alleen uit theorie, maar ook uit praktijk. De lessen duren meestal anderhalf uur per keer en worden gegeven door een speciaal hiervoor opgeleide rij-instructeur.

Bij de lessen maakt de docent zoveel mogelijk gebruik van een Powerpointpresentatie. Het materiaal is zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar.

Mogelijke thema's:

- Verkeersregels
- Verkeersborden
- Voorrang
- Plaats op de weg
- Het verkeer in met (kleine) kinderen
- Fietsverlichting

Afbeelding 1 en 2: materiaal voor AZC

Lessen ISK

Voor de lessen op de ISK's is er een lessenserie gemaakt van 8 lessen.

Thema's bij deze lessen:

- Verkeersdeelnemers
- De weg
- Plaats op de weg
- Verkeersborden
- Voorrang
- Verkeersregels
- Afslaan
- Uitrit
- Zebrapad
- Opstellen bij kruisingen
- Gedrag in het verkeer
- Alcohol, drugs en verkeer

Bij deze lessen is een Powerpointpresentatie gemaakt en een docentenhandleiding.

Naast theorie wordt er ook veel aandacht besteed aan de praktijk.

In de nabijheid van de school wordt een fietsparcours uitgezet en geoefend met fietsen.

Als de leerlingen over voldoende kennis en vaardigheden beschikken, gaat de groep eventueel met fiets het verkeer in.

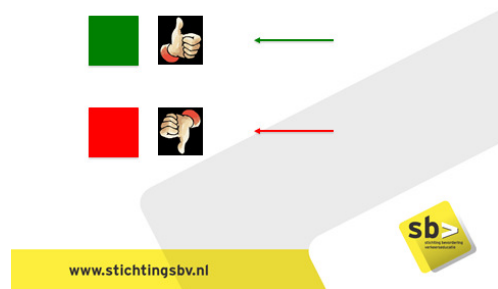
Foto 1: het verkeer in!

Bijzonder aan deze lessen is het beschikbare materiaal.

De SBV heeft materiaal ontwikkeld op 4 niveaus.

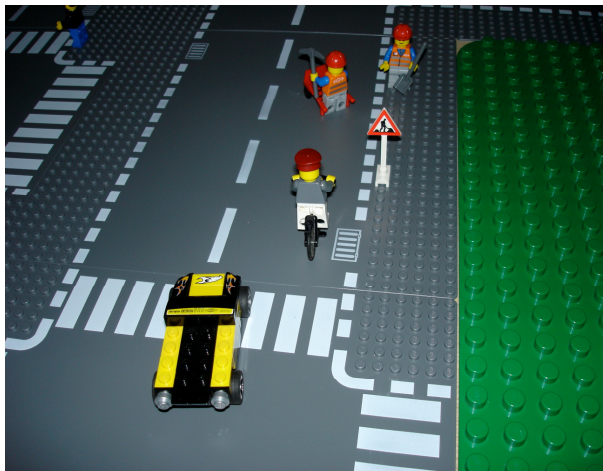
Het laagste niveau is een leer/werkboek geschikt voor laaggeletterden, met alleen maar plaatjes. Dit geeft de leerkracht de mogelijkheid les te geven zonder taalbelemmering.

Zo wordt er gebruik gemaakt van symbolen, plaatjes en foto's:

Afbeelding 3 en 4: uit het ISK- boek voor laaggeletterden

Op allerlei creatieve manieren wordt geprobeerd de leerling verkeerssituaties of -regels uit te leggen:

Foto 2: verkeerssituatie gemaakt met lego

Afbeelding 5: een van de poppetjesverkeersborden

De overige drie niveaus bestaan steeds uit een leer- en werkboek. Alle leerboeken volgen dezelfde lijn van onderwerpen. In de werkboeken kunnen de leerlingen zelf aan de slag met opdrachten. De vele foto's en plaatjes in de boeken helpen de leerling een beeld te krijgen van de verschillende zaken die ze tegen kunnen komen in het verkeer.

Zo kan een docent in een klas met verschillende niveaus toch met hetzelfde thema werken. Bij het materiaal is een Powerpoint gemaakt, die gebruikt kan worden door de docent.

Waar moet ik fietsen ?

www.stichtingsbv.nl

Afbeelding 6: voorbeeld uit het ISK-leerboek

Tevens is er een boek met fietsvaardigheden.

Afbeelding 6: het SBV boek fietsvaardigheden

Aan de hand van weinig tekst en vooral foto's wordt duidelijk gemaakt hoe je moet fietsen:

- Opstappen en afstappen
- Wegfietsen
- Kijken
- Het nemen van bochten
- Hand uitsteken

Foto 3 en 4: voorbeelden uit het SBV-fietsvaardighedenboek

3. Cursus train-de-trainer

Voor docenten en coördinatoren van ISK's heeft de SBV een train-de-trainercursus ontwikkeld.

Deze cursus beslaat twee dagen, waarin de beoogde docenten worden geschoold om op een goede en verantwoorde manier de verkeersregels aan anderen over te brengen.

Naast de standaardthema's als verkeersregels en -borden is er onder andere aandacht voor:

- Fietsongevallen
- Kwetsbare verkeersdeelnemers
- Verschil tussen voorrang en afslaan
- Shared space
- Afleiding in het verkeer
- Alcohol, drugs, medicijnen en verkeer
- Fietsvaardigheden
- Praktische tips bij het geven van verkeerslessen

4. SBV-docentepool

Alle verkeerslessen aan buitenlanders (alsook de lessen in het Voortgezet (Speciaal) Onderwijs) en de cursus train-de-trainer voor ISK's worden gegeven door speciaal hiervoor opgeleide rijinstructeurs.

Deze instructeurs hebben een opleiding gevolgd aan de Noordelijke Hogeschool te Leeuwarden. Gedurende 4 jaar kregen de docenten in spe lessen in verkeerskunde, pedagogiek en didactiek. Daarnaast moesten deze mensen ook stagelopen.

Deze opleiding is te vergelijken met een minor binnen een HBO-opleiding (half jaar fulltime studie).

De SBV beschikt momenteel over 12 docenten, die afgelopen jaar aan zo'n 17.000 leerlingen hebben lesgegeven.

Op dit moment wordt er door de SBV een tweede groep rijinstructeurs door de NHL opgeleid tot 'gastdocent verkeer'. In de zomer van 2012 zullen zij afstuderen.